

SZARVAS és VIDÉKE

TÁRSADALMI és SZÉPIRODALMI HETILAP.

Megjelen hetenkint egyszer, vasárnap reggel.

Előfizetési ár:

Egész évre 5 frt — kr. — Félévre 2 frt 50 kr.
Negyedévre 1 frt 25 kr. — Egyes szám ára 10 kr.

Szerkesztőség és Kiadóhivatal:

Beliczey-utca, 1071. szám, hova a lap szellemi részét illető közlemények és előfizetési pénzek küldendők.

Hirdetések és nyiltéri közlemények jutányos áron vételnek fel.

Egyes számok kaphatók

Nyáczik Soma Utóda kereskedésében.

Az iparostanonczok munkakiállítása.

Június hó 19. és 20-án tartatott a helybeli iparostanonczok munkakiállítása. Az idei kiállítás úgy a kiállítók számára, mint a kiállított munkák értékére nézve, túlhaladja a múltévit, mert ötvenhat tanuló 106 drb. különböző készítménnyel járult hozzá a kiállítás nagyobb mérvű sikeréhez. A százhuszonöt látogató pedig, kik a kiállított tárgyak fölött teljes megelégedésüket nyilvánították, tanúi a haladásnak, melyet iparostanulóink ez alkalommal felmutattak. Az elismerés oroszán-része mégis a csizmadiákat, tímárokat, szabókat és kalaposokat illeti. Ők ugyanis felfogva a kiállítás nagy horderejét, igen szép számú és gonddal előállított tárgyakkal díszítették a kiállítási termet.

Ellenben sajnálattal kell konstátálnunk hogy a kovács- és asztalosmunkák szembetűnően hiányoztak, pedig városunk ez iparágakra is több

tanoncztartó derék iparost számlálhattuk.

Okát e körülménynek nem fürkészem, tudják azt azon mesterek, kik tanonczait a kiállítástól visszatartották, hanem az ezután rendezendő kiállítások érdekében mégis szükségesnek látok egyet-mást elmondani. Az iparostanonczok munkáinak kiállítása azért van első sorban miniszterileg is elrendelve, hogy azok ideje-korán hozzá szokjanak a versenyhez, melyre hazánkban érezhetően nagy szükség van. Igen, mert bár iparosaink kielégítik a hazai egyszerűbb szükségleteket, de nem versenyezhetnek a külső országokkal. Én ezt minden esetben az ipar fejletlenségének tulajdonítom. Iparunk pedig nem fejlődhet, ha iparosaink közös erővel nem munkálkodnak rajta. A jelenévi kiállítás szintén e mellett tesz szomorú bizonyosságot, mert, míg városunkban kétszázon felfülsz van a tanonczok száma; addig a kiállítás mégis 56 tanulónak köszöni létrejöttét. Itt csakis az ügy iránti közönynek lehangoló jelenségeit lát-

Más részben sokszor a kiállítás szerezt a mesternek nevet s a név által jó üzletet. Sokan vannak azonban, kiknek mesterségük jól megy s éppen azért a kiállítással nem sokat törődnek. Ebben rejlik a legfőbb ok, mely a haladásnak útját állja s szándékától a szegényebb iparost is eltéríti. Az iparhatóságnak kellene oda törekedni, hogy a szokott kiállításra, minden tanoncztartó mester, a rendes időben tanoncza által készített egy-egy drb. munkát beadni köteleztessék. Ebből azután azt is fel lehetne ismerni, hogy minden tanoncz milyen tanításban részesül s évenként minő haladást tanusít. Mondhatják talán, hogy nincs arra idő, mikép a tanoncz a legnagyobb munka idejét a kiállítandó munkával foglalja el.

Ezt én is beismerem s helyben hagyom, de nem kellene a kiállításra szánt munkát az utolsó napokra halasztani, hanem az iskolai beiratkozáskor jelentkezni s a munkát a téli

T Á R C Z A.

Szeréna.

Halkan suttogjatok, gyászos cziprusok, hadd pihenjen az a nyugtalan szív, melyre egy tengernyi fájdalom borult, míg el tudott csendesedni!

Hagyjátok el a vén hársak ágait, csevegő madárcák, nem a ti számotokra való hely ez, hol vidám dalt zenghetne ajkatok! Sötétség, halálországa ez a darab hely, hová csak fájdalmát elsírni jön a lélek...

Miért rezegsz tündöklő napsugár e két mohos siroslap körül? Ragyogásod itt nem fakaszt életet; kihalt itt minden a fekete rácson belül!

Kóbor szellő! ki nesztelenül suhansz végig a park fái között, s ti aszott koszorúdarabok, kik szorosan tapadtok e fekete obeliszekre, beszéljétek el a titkot nekem, melyet az ódon épület berozsdásodott ajtóin csak részben árulnak el; miért borong e megdöbbenő némaság itt és amott, s miért oly kihalt itt az élet?

* * *

Még csak olyan kicsike leány volt Szeréna, s már is hódolat vette körül.

A méltóságos papa, ki utolsó sarját látta benne a haldokló félben lévő főúri családnak; a méltóságos mama, kinek messzeható tervei a kis leány személyében voltak összpontosulva: odahelyezték egész tekintélyüket a kis makranczos »czukroskám« lábai alá, hadd legyen puha a talaj a kis talpának.

A cselédség finom izlés szerint volt összeválogatva, a melyeknek arczulata pedig kiállhatatlan lett a kis zsarnok szemei előtt, vagy vigyázatlanul kiszalasztott öszinte szó miatt haragot vont magára, rögtön elbocsáttatott.

Hja! nagy distanczia egy született főúri sarj és egy plebejus között.

A rózsakorát átélte gouvernante, kinek fejében kötet számra szaporodtak a keserű élettapasztalatok, szemet hunyt a kis fajvirág csinjaira; emlékezetben tartván amaz ismert közmondást: hallgatni arany.

A mosolygó alázatos kertész kész volt a legnagyobb neheztelést venni árva fejére; de a kis urnő pusztításait, melyekben az egész vandalizmussal járt el, el nem árulta volna soha. Hiába! a kenyér, az a sovány kenyér jó az éhes szájba.

A társasági életet a nép számba

sem jött; páriák voltak, kiknek meghajtott derékkal kellett a parancsot teljesíteni. Még a vén dajka is, kinek arca a család szolgálatában ránczosodott meg, kikereste ruhájának azt a részét, hol nem fáj a csók, mit lopva odanyom.

Ez a hódolat s dédelgetés kisérte át Szerénát a gyermekéveken keresztül, hogy az élet másik szakában meghozza keserű gyümölcseit. Azokat saját magának kellett leszakasztani az élet fájáról s megízlelni, hogy aztán unottá válják tőlük az élet.

Pedig mily szép az élet, kivált az ifju korban, mikor minden csak dalról s szerelemből beszél; mikor az ábrándok larka képei megnépesítik a magányt s édes, boldogító álmokká szövődnek össze.

Szeréna is elérte ezt a kort, s szívébe, mint virágos kertbe a pillangó, beröppent oda a szerelem. Talán csak szeszély volt imádatni, szeretetelni, ki tudna egy ifju leány szívvilágában otthonos lenni.

A tavasz még el sem hullatta virágait, midőn a méltóságos mama óhajta teljesen beült. A főúri család ága büszkén fonódtak össze egy másikkal, melynek törzse messze benyúlt a letűnt századokba.

De a házasságot vajmi ritkán aranyozzák meg a fényes czimerek és ősi

időben elkészíteni. Csak ilyenformán érhető el az eredmény, mely a kiállítás által czéloztatik.

Reméljük is, hogy iparosaink ügybuzgósága jövőre a kiállító tanulók számát legalább megkétszerezi, a közönség pedig nagyobb érdeklődésre méltatja leendő iparosaink munkakiállítását.

Sz. J.

Sárkány Sámuel püspök Szarvason.

Nagy örömmel és lelkesedéssel fogadta a szarvasi ág. ev. egyház f. hó 22-én körünkbe érkezett szeretett püspököt, Méltóságos és főtisztelendő Sárkány Sámuel bányaker. szuperintendens urat. A közörm, mely az első főpásztori látogatásra a sziveket úgy alant mint fent betölté, annál magasztosabb, annál lélekemelőbb, mert a szarvasi ev. egyházközség ünnepét magának vallja városunk összes lakossága felekezeti és rangkülömbőség nélkül. És ez így is van helyesen. Még élénk emlékezetben van a bérnáló nagyváradi püspöknek minapi jubiláltatása, midőn a testvér felekezetek egyesült szívvel hozták meg a tudós főpapa-nak az elismerés és hódolat koszorúját. Lakosságunk — dicséretére legyen mondva — most is kiemelte az ünnepeltetést felekezeti jellegéből. Most is általános volt a lelkesedés. Csupán egy körülmény képezett bántó diszsonanciát a püspökfogadás szép összhangjában. A róm. kath. plébánia hivatal testvériellen eljárását értjük, mely — lehet, talán dogmatikai alapon, elvszerűségben leli magyarázatát, mégis méltó visszatetszést szült épen a kath. hívek előkelőinél. Dicséret és elismeri illeti az egyház fenkölt gondolkodású grófi patronusát, kiből volt a tag látóköre s szabadelvűség jővő tenni a lelkeszi hivatal érthetetlen mulasztását.

*

A fogadtatásról következőkben referálhatunk.

Mezőtúrig 12-tagú küldöttség utazott püspök úr elé; itt történt az első üdvözlés. Dr. Krcsmárók főszolgabíró tolmácsolta a Méltósága érkezése alkalmából úgy a vendéglátó szarvasi egyház, valamint Békésmegye törvényhatóságának is üdvözlését. Az itteni pályaudvaron nagy néptömeg várta már a délutáni vonat berobogását. A püspök kíséretében érkeztek: püspökné és Méltósága, Nt. Kenessey Béla theol. akad. tanár, mint az értelemhez kiküldött kormányképviselő, Nt. Sárkány János, ér. esperes, püspök úr bátyja, Sárkány János, dr. kiskörösi orvos, ki 10 éves találkozással jött Szarvasra, s végül a küldöttség többi tagjai.

Nt. Áchim Ádám esperes — ki a lelkeszi karral együtt egyházi díszben jelent meg a fogadtatáson — következő hódolatteljes szavakkal fogadta az érkező főpászlort:

Méltóságos és főtisztelendő püspök úr! Midőn főtisztelendő püspöki hivatalából kifolyólag a helybeli főgymnasiumot megátogatandó a szarvasi ág. h. ev. egyházban betérni méltóztatik, ezen első kedvező alkalmat sietünk felhasználni arra, hogy Méltóságodat nemcsak a főiskola, hanem az azt fentartó békési esperesség és a tanintézet édes gyermekeként híven ápoló szarvasi egyház nevében is örvendő szívvel és hódolatteljes tisztelettel üdvözlöljük. A világtörténetben szereplő azon nemzet, melynek kebelében a világ megváltója született, előbb dicső királyait, annak idején pedig magát a mennyi dicsőséggel övezett idevezitőt is ezen szavakkal szokta volt fogadni: «áldott, aki jött az Úrnak nevében!» Az üdvözlő sokaság válaszul nyerte Királya szájából ezen megfelelő szavakat: «áldunk titeket, kik az Úrnak házából valók vagytok.» S a mit a válaszó földi király így mint jókívánságot szó-

ban nyilvánított, azt a Királyok Királya a benne hívők között járván, mint valóságos üdvözlő áldást áldó szóval és tettel hintett, bőven osztogatott és osztogat mind az ideig. Mint azon isteni főpásztor egyik kitüntető állása sáfárját, Méltóságodat, ki egyházkerületünknek, esperességünknek s egyházközségünknek választott és megbízott főpapja, nem tudom, mivel üdvözölhetnők megfelelőbben mi is, ha nem azon szóval: «áldott legyen, aki jött az Úrnak nevében.» Tesszük pedig ezt annál őszintébb szívességgel, mert tudjuk, hogy a hol Főtisztelendőséged megjelen, ott konetteljes szavai áldást mondók, — lépteiben áldás fakad s kezeinek munkája után áldásos eredmények nyilvánulnak. Tekintsen minket Főtisztelendőséged olyanokul, mint a kik az Úrnak házából valók vagyunk. Fogadja — kérem — megjelenésünket, valamint rövid keresetlen szavainkat is, osztatlan őszinte tiszteletünk, szeretetünk s hódoló ragaszkodásunk zálogát, s méltóztatásuk arról meggyőződve lenni, hogy városunkban, egyházunkban, házainkban és sziveinkben a magas főpapi állását és személyes jótulajdonait s érdemeit megillető tisztelettel fogadjuk s hogy megjelenése és nálunk tartózkodása valóban ünnep számba megy. Éljen a mi szeretve tisztelt főpapunk s éljen a férjét hozzánk is kötető, általunk mélyen tisztelt főpapnénk. Éljenek!

Az ünnepelt megköszönte a fogadtatást, örömet fejezve ki a fölött, hogy alkalmat lesz a népes alföldi gyülekezettel s az egyházkerület szeretettel gondozott intézményét, a szarvasi főiskolát személyesen megismerhetni.

Ezután megindult a beláthatlan hosszúságú kocsisor, élén 70-nél több tagú díszes bandériummal. Rövid felér alatt immár a negyedik impozans bevonulás, mely emlékezetes marad Szarvas város történetében.

családfák! A boldogság tova tűnik, mint csalfa napsugár onnan, hol a kölcsönös szeretet hiányzik.

Az ifjú házaspár megtette a nászutat. Itália derült ége ott látta arcaikon a boldogság fényét s a szerelmet; a zajos Páris látta őket, mint egymásnak turbékoló gerlepárt, hanem az ősi fészkekben már egy kissé nyomott hangulatban tértek vissza.

Szeréna ugyanis elővette nyugalomba helyezett fegyverét, a szeszélyt, s megkísérelte vele az első támadást, de a férj akaraterején megtört a kíséret. Ez jeladás volt a harcra.

A harc azután tartott négy évig, belészámítva a kevés fegyvernagyvást, aztán megkötötték az örök békét s új otthonba költöztek, oda a park fái közzé, hol a ciprusok susogják csendes éjszakákon nekik, milyen az eltévesztett élet.

De az örök béke még messze volt s addig a nemesszívű férjnek a pokol minden gyötrelmeit át kellett szenvedni.

Talán a szeszélyes nő is oly mértékben szenvedett, ki tudja?

A családi viharos jelenetek egymást érték nap nap után, melyekre a nő bő anyagot szolgáltatott, s melyet a férj nem nézhetett behuny szemmel, a nélkül, hogy nevére, becsületére szennynyolt ne tapadjon.

Egy téli estén szintén ilyen kellemetlen eset adta elő magát, mely végzetessé vált mindkettőjükre.

Szeréna, férjével a bálban volt, hol

annak eléggé alkalma volt tápasztalni, miben keres kárpótlást a nő, ha a házasság élet rá nézve teljesen unott. Az a kihívó kacérkodás, melyet a boldogtalan asszony ott férje szemeláttára véghezvit, előkészíté azt a drámát, mely aztán később lejátszódott.

Komor hangulatok közt kísérté bázis nejét a bálból. Nem tett neki szemrehányást, szívébe rejté a fájdalmat.

Néhány nap múlva hangversenyt tartott egy jó hírű művész a városban s Szeréna lázas gyorsasággal készült toilettéjével, nehogy a sokat ígérő mulatságról elkessen, s midőn a komorna rendbe hozta öltözetét, férjéhez küldé jelenteni, miként készen van az indulásra.

Kévs vártatva belépett a férj.

— Asszonyom, ön a hangversenyre szándékszik menni? — kérdé s halvány arca lángba borult.

— S mi különös van abban?

— Az, hogy én önnek megtöltöm az elmenetelt!

— Ön?... és mi jögon?

— A férj jogán, érli asszonyom?

A szeszélyes asszony megdöbbenve tekintett halvány férjére, ki még addig ilyen modorban nem szólt hozzá; de ismét fellobogott a vágy szívében szeszélyeskedni, uralkodni.

— Nevetséges erőszakoskodás! Ön, uram nem tilthat attól el engem, a mit én meg akarok tenni! adieu!...

— Szeréna, ne tegye magát holdog-

talanná! — szólt kérő hangon a férj a távozni készülődöz.

— Már is az vagyok s önnel nem is leszek boldog soha! — hangzott vissza az előszobából.

— Legyen úgy!... — suttogá a le-sujlott férfi.

Éjfélre járt az idő, midőn Szeréna visszatért a hangversenyről, s hogy megmutassa teljes függetlenségét, néhány udvarlónak megengedte, hogy bázis kísérjék.

Éppen a kapu ivezete alatt gördült be a kocs, midőn erős pisztolydurranás hangzott ki a férj szobájából.

A családság mire betört a bezárt ajtót, a szerencsétlen férfi szíve megszünt dobogni, csak nyitva maradt szemek tekintettek vádlólag az örvöngő teremtesre, ki kétségbeesve futkosott a vérrel befeccsendezett szobában.

*

Éjjelenként, midőn minden elesendescodott, láttak a kastélybeli családek egy fekete alakot végig suhanni a hársak között és babonás félelemmel suttogták, hogy az a meghalt úr lelke, aki kísérténi jár fel a sírból.

Pedig az egy halvány, megtört asszony volt, ki minden éjjel megtette az utat a fekete oboliszkhöz vezekleni bűnéért, míg a kínzó önvád kinem apasztá az utolsó könnyecseppet is szeméből s oda nem fektető a ciprusok alájá.

K.

Kisérje Öket áldó sóhajtasunk!

Több, mint negyven éve mult márdicsó szabadságharcunknak. A harc a történeté, keserűsége, haragja nem tölt már el azok szívét, a kiket a végzet akkor nehéz mérkőzésre készítetett. Az elfogultlan ítélet előtt világos immár, hogy hosszú majd három százados felreértések és lapangó tusák nagy, viharos válsága volt a harc. Bármilyen véget ért is, lezajlása után

Az ereklők Aradra az alább irt bizottsághoz küldhetők he, mely azokat le-
vélileg és birtlapilag is nyugtázza, hivatalo-
katalogusába fölveszi s az adományozó nev-
alatt öök időkre az ereklő-muzeumba ho-
lyezi el. *Kisteleki Lévay Henrik, s. k. védnök*
Varjassy Árpád, s. k. Aradvármegye ki-
taufelügyelője, biz. elnök. Dömötör László
s. k., főreáliskolai tanár, biz. jegyző. Lendvai
Sándor, s. k., biz. pénztárnok.

Hogy először is ama legfőbb ember
jóról szölgak, itt igen kitűnően és olesó
lehet — étkezni. A szerb spájzcelli ugya

fürcsának elég furcsa! Egy izben a marhahúshoz aludt-tej-mártást adtak, mely csak annyiban különbözik a mi közönséges savanyú tejünktől, hogy gyenge finom zöld hagyma van reá aprítva. (Prószt szerb gusztus!) Eltem töltött — tököt is. Hanem a kávé, melynek készítését a sabatzi szerbek török elődeiktől tanulták el, oly felesleges, hogy annak élvezetét soh'sem fogom elfelejteni. A feketét apró csészében szervírozzák. Lisztinél finomabbra van őrölve a kávé, melyet a cukorral együtt főznek meg, s a kellemes illatú oldat ezzel a finom zatztal együtt kerül a csészébe, s erről szücsölő az ember a kávé. A finom üledéket, mely a csésze alján marad, szintén meg lehet inni, mert csak olyan hig, mint a csokoládé. Egy kis csésze szerb kávéból vízzel feleresztve két nagy csészével is ki lehetne porciózni olyan gyöngy feketét, a melyet mi akár Budapesten, akár Szarvason kávéházakban kapunk, s egy olyan csésze ára, amennyiért a magyar fővárosban 13 krezárt fizetnek, potom 8 para, azaz 4 krajczár. Bort ittam jó negolint, mely sűrű, sötét, piros és fanyar, épen mint a dalmát borok.

Sabatzon nyolcz osztályú szerb gymnasium is van; egyensapkában járó növendékei azonban valóságos koldusdiákok. A tanuló könyvvél hóna alatt azzal állít be a házakhoz, hogy: „*Ne trebaju diaka?*” (Nem kell diák?) S a hol szükség van rá, ott megtelepszik. Meztláb hord vizet, tisztít cipőt, burgonyát, fát vág, kapál, és háromfő őríz, végez mindennemű szolgai munkát, s nincs ideje — mint a szarvasi diáknak — kúrmacholásra, hanem tanul, hogy a stipendiumot, melyre rendkívül erős a konkurrencia, elnyerhesse.

A minap gőzhajón felutaztam a Szarván a bosnyák parton fekvő *Bosna-Rácsáig*. Itt ismerkedtem meg egy magyar államhivatalnokkal, a ki különben tősgyökeres bosnyák úri ember. Meglepett eredeti nemzeti viselete, fezzel a fején, bő, kék nadrággal, szűk pantalon kamasliban, zsinóros és hímes lajbliban és piros övvel a derekán. — Magyarul persze egy kukkot se tud a testvér, németül meglehetősen beszél. Hanem dicsekedett, hogy erősen tanul magyarul s magyar lányt fog nőül venni, hogy annál könnyebben elsajátítsa a nyelvet, melyre, mint magyar államhivatalnoknak szüksége van.

Általában igen kellemesen lepett meg azon tapasztalat, hogy a megszállott tartományokban a vasúti és hajózási vállalatok jelentékenyen hozzá járulnak a magyar nyelv, s ezzel kapcsolatban a magyar államesszine terjesztéséhez.

Kedves szerkesztő, tolmácsold innen a messze távolból forró üdvözetemet a kedves szarvasiaknak, Neked is baráti köszönetet küld

híved,

Auswanderer.

MI ÚJSÁG?

— A tűzoltó egyesület ügye szép reményekkel halad a megoldás felé. Szerényen foly a taggyűjtés. *Bolza* Géza gróf pedig, mint örömmel értesülünk, készséggel elfogadta a neki felajánlt egyf. elnöki tisztséget.

— Tíz év múlva. A szarvasi főgymnasium 1882-ben érettségilt tett növendékei tízéves találkozóra gyűltek össze f. hó 22.

d. u. 6 órakor városunkban. Megjelentek pedig: Dr. *Sárhány* János, kiskőrösi orvos, Dr. *Bokor* Géza, bpesti orvos, dr. *Kemény* Zoltán, jbir. jegyző Makón, *Székely* Bertalan orvos Mercifalván, dr. Weiszberger Ede, szolnoki ügyvéd, *Gáti* Mátys ág. ev. lelkész Apatelken, *Bregh* Soma, helyb. s. lelkész, *Mátéffy* Sándor, mérnök, *Hellebrant* Lajos, gazdasz, *Schreiber* Vilmos, kondorosi bérő, *Pálka* György, orvostanhallgató s *Mártha* Kálmán bíró Kisujszálláson. Este banquetet rendeztek a találkozók a »Barány» nyári helyiségében, melyre meghívták a tanárkart s a volt tanítványok mestereikkel lelkes loasztok között, emelkedett hangulatban időztek együtt éjjelig. Másnap 5 évre megújították a találkozási szerződést.

— Társas vacsora. Ft. *Sárhány* Sámuel püspök tiszteletére tegnap, jun. 25. este mintegy 200 terítékű banquette volt a »Barány» nyári helyiségeiben.

— Záró hangverseny. A főgym. tanulók évrő hangversenye az idén »szokatlanul gyér látogatottság mellett tartatott meg mult Hétfőn. Az esős idő okozhatta a publikum-hiányt, pedig ifjaink ez által is derekasan működtek. Az estély különben *vizsgálat* színezelével birt, melyen a növendékek privátim üzött művészeti ágakban mutatták be évi előhaladásukat. S e tekintetben kiemeljük *Sztraka* Ernőnek (VIII.) Zongora-, *Kramer* Gusztávnak (VIII.) hegedűjátékát, valamint ezeknek. *Salacz* Aladarral (cello) együtt szabatosan előadott trióját, s a tanulói dalkar éneksszámaát.

— Megjutalmazott iparos-tanoncok. Az iparostanonez-munkakiállításán a bíráló bizottság pénzbeli jutalmakkal, dicsérő és elismerő oklevelekkel tüntette ki azon tanulókat, kiknek munkája erre érdemesnek találtatott. A jutalmazott munkák minőség szerint három csoportba osztattak s a szerint jutalmaztattak. Első csoport 4 első díjat nyerték: Első díj, 2 firtos ezüst tallér és dicsérő oklevél, *Ilmesjár* János III. oszt. tanuló, *Laurik* István ácsmester tanonezának íteltetett csinos rajzáért. Második díjat *Tóth* András II. oszt. tanuló, *Gaal* Sándor szabómester tanoneza nyerte. A harmadik díjat *Izsó* Bemiam, IV. oszt., *Révész* László csizmadiamester tanoneza. Negyedik díjat *Józsa* József IV. oszt., *Józsa* József gép. lakatos fia kapta veloczipédjéért. A második csoportban szintén négy tanuló nyert egy-egyforintos jutalmat és dicsérő oklevelet. A harmadik csoport részint dicsérő, részint elismerő oklevelek által lett kitüntetve. Azon adakozók kik pénzbeli adományaikkal a tanulók jutalmazását elősegítették, fogadják ez alkalommal az igazgatóság szíves köszönetét.

— Mérnök-banquette volt Jun. 21-én a kaszinóban. A tanulmánytón levő társulati mérnöki kar e napon érkezett közénk. Másnap folytatta útját *Szentes* felé.

— Községvizsgálat volt június 23-án Kondoroson, mely alkalommal járásunk főszolgabírója, Dr. *Kresmárik* János egy napot töltött a község hivatalos helyiségeiben, hogy az évenként elrendelt s a község összes ügyeire kiterjedő vizsgálatot teljesítse. E farsztó vizsgálatnál 243 kérdésre kell megfelelni, a mi még nem volna baj; de a lelkiismeretes vizsgáló minderről alapos meggyőződést kívár szerezni magának s e célból rengeteg naplót, ügyiratot, bejegyzést, jegyzőkönyvet kell át-

vizsgálnia; e közben utasítást adni az előjáróságnak. A vizsgálat általán kielégítő állapotokat konstatait, sokban pedig dicséreteket.

— A leányiskola növendékei jövő hó 1. vizsga után este 7 órakor mulatságot tartanak a Károlyi-kertben.

— Eljegyzés. *Baross* István, Kondoros község II-od jegyzője, eljegyzete *Bukovinszky* Ilonka kisasszonyt, *Bukovinszky* Mihály kondorosi községi tanító szép és kedves leányát. A jegyespár vegye szerencsekívánatainkat!

— Tornaverseny. A szarvasi főgymnasiumban a tanévet bezáró díztornázás a közönség szokott érdeklődése mellett f. hó 20-án d. u. 5—7-ig folyt le. A mutatványok sorát műszabadgyakorlatok nyitották meg, aztán az egyéni versenyek következtek minden osztályból külön győztesrel. Tornajutalomban részesültek: *Misley* Kálmán és *Achim* Károly szertornázásért egy-egy koszoruban; *Kleindl* József rudmagasugrásért mint első, tíz-frankos aranyban; *Bobvos* Samu mint 2-ik 2 firtban; *Králik* Pál távolugrásért és léngugrásért, súlydobásért 2 firtban. Előtoronászi tisztelet-díj ezimén *Misley* K. és *Szlovák* Pál 3—3 firt, *Picha* József és *báró* *Exterde* Kálmán 2—2 firtot kaptak. A *Benka* Gyuláné úrnő által gyűjtött verseny-díj összeghez 11 firt és 33 krhoz a nőegylet 6 firtal, *Ponyiczky* Máté ur 2 firtal volt szíves járulni, melyet köszönet kifejezése mellett nyugtázunk. Kiosztatott összesen 18 firt és 75 kr. pénzérték és két koszorú, mint a tornatanár által két távozó ifjú részére nyitott emlék. — *Versenyeredmények: magasugrás:* az V-ből *Exterde* K. báró 127 cm, a VI-ből *Kleindl* J. 137 cm, a VII-ből *Szlovák* P. 127 cm. — *Távolugrás:* V-ből *Hipszky* Endre 4.56 m. VI-ből *Kleindl* J. 5.79 m VII-ből *Szlovák* P. 4.60 m. VIII-ből *Králik* P. 4.80 m. *Költség távolugrás:* V-ből *Hipszky* 5.67 m. VI-ből *Kleindl* 6.32 m. VII-ből *Szlovák* 6.04 m. VIII-ből *Králik* P. 6.06 m. — *Rudmagasugrásban:* 263 cm. *Bejegyzés:* A magas és távolugrás pusztá földről, a súlydobás V—VI. o. 10 kgm. a VII és VIII. o. 11 kgm. gránitkövel 10 m. magas deszkáról történt. Épígy a rudugrás is.

— Beküldetett. Az első szünidei napok legkedvesebb percei a lerizsgázott diákságnak. Az örömmek e napsugaras perceiben, bizonyítványnyal a zsebben, jól végzett munka édes tudatában vorebet lehet fogatni a szabadságra induló kis diákkal. Ily kedves-édes rózsás hangulatban oszladozott tölünk is az ifjúság évrőztán. A magdum gaudiumot csak *Hrabéczy* állomásfőnök úr zavarta meg felőrára; most is megtette, amivel már *Husvélkor* is keveskedett, marhakupéban szállíttatta be *Mezőtúr*ra a diákságot. Úgy tudjuk, a főnök úr is kapott értesítést a vizsgák idejéről, s tájékozva lehetett a beállható kocsiliány felől. Kérdjük, mért nem intézkedett tehát? Több méltányoságot és humanizmust, tisztelt állomásfőnök úr! Szarvas, 1892. Jun. 24. *Égy ifjúságbarát.*

— Esküvő. *Richtseit* Mór, kondorosi fiatal kereskedő e hó 21-ikén tartotta esküvőjét *Megyes-Bodzáson* *Kohn* Eszter kisasszonnyal.

— Hivatalos vizsgálat. A községi ügykezelés általános megvizsgálásának idejéül járási főszolgabíránk július hó 6-át tűzte ki, a mikor is az összes szakirodák tüzetes rovancsolás alá vétetnek.

— Rendőri hírek. Az elmúlt vásár alkalmával a rendőrség által elfogatott 17 csavargó egyén, kik mind illetőségi helyeikre visszautasítottak. A vásár egész idején semminemű büntetendő cselekmény elő nem fordult, ami, tekintve az előző vásárokat nálunk csaknem ritkaságszámba megy

— Uj üzlet. A békés-szent-andrási „Zih Testvérek” kereskedőcége megvette Nemes Lajos öcsödi kereskedő üzletét. Az új cég szintén *Zih Testvérek* név alatt Öcsödön jun. 23-án nyitotta meg az üzletet, melynek vezetését az egyik cégtárs, *Zih Géza* fogja intézni.

— Az 1848-49-i szabadságharczi emlékek kiállításának főrendezője értesíti az országban levő egyesületeket és a községek előjáróit, hogy Kossúth Lajos 90-ik születésnapja alkalmából rendezendő országos ünnepélyességek emeléséhez a községnek és egyesületeknek huszezer példány életnagyságú fényképfényzatu Kossúth arcképet ajánl. A gyűjtemény rendezője, KREITZ BÉLA Gr Ezen arcképeket egészen ingyen és bérmentve küldi meg az 1848-49-i ereklyegyűjtemény valamennyi községnek (még a legkisebbnek is) és valamennyi egyesületnek (6000 egyesület van), mihielyt a község előjárósága vagy az egyesület elnöksége aláírásával és pecsétjével ellátott levélben tudatja a Kossúth-ünnepély rendezését és ez alkalomra az ajándokkép elfogadását. Ugyancz alkalommal a rendezőség felkéri a községek és egyesületek előjáróit közreműködni arra, hogy a fővárosi vigadóban levő ereklyegyűjteménynek küldjenek 1849-49-i emlékeket, különösen nemzetőri kaszákat, öltözeteket, felszerelési tárgyakat, okmányokat és proklamációkat. A gyűjtemény mindent megvásárol vagy képekért becserél.

— Képviselői gyűlése volt Kondoros községének e hó 24-én az ügyi pénztári maradvány mikénti felhasználása tárgyában.

— Gyermekjátékterek. A békésvármegei lanító-egyesület kérvényt intézett a városi képviselőtestülethez, melyben az iskolás gyermekek létszámának megfelelőleg néhány hold területet járszótérül átengedni és alkalmas módon befűsítani kér. Hiszük, hogy városunk képviselőtestülete is helyt fogadni ez indokolt kérelemnek.

— Közszemlén. A holt Körös vízműveinek tervei július hó 1-jétől a városházán közszemlére lesznek kitéve, hol azt az érdekeltek a hivatalos órák alatt megtekinthetik.

— Jégverés. Urnapján Kondorosan déli 12 órakor nagy jégvihar vonult át egy — szerencsére keskeny — területen. A jég félkör alakban vonult s zúgása hallható volt a községben, hol találgatták: mi lehet az? hol rostálnak ma tengerit? Mert a jégből magának a községnek nem jutott. Későbbben aztán beérkeztek a hírek, hogy a merre a jég vonult, elesévelt mindent keskeny, de elég hosszú körüljában.

Fekete, fehér és színes selymeket

méterenként 45 krtól 16 frt 65 krtig sima és mintázott mintegy 240 különböző fajta és 2000 különböző színben szállít, megrendelt egyes öltönyökre, vagy végeken is postabór- és vámmentesen **Henneberg G.** (es. kir. udvari szállító) **selyemgyára Zürichben.** Minták posta fordulónál küldetnek Svájcba címzett levelekre 10 kros bélyeg ragasztandó. 2

Irodalom.

— Rendkívüli kedvezményeket nyújt a „Magyar Nők lapja” előfizetőinek. A ki az egész évre szóló 6 frtyi előfizetési összeget 30 kr. szállítási díjjal egyszerre beküldi,

annak egy eredeti regénnyel, a Zilahy Ágnes-féle valódi magyar szakaeskönyvvel s a „Női szépség” című művészetének tankönyvével, tehát 3 kötetet kedvezkedik ingyért; aki 1/2 évre szóló 3 fr. nyi előfizetési összeget 20. kr. szállítási díjjal együtt egyszerre beküld, az eredeti regényt és a „Női szépség” című könyvet tehát 2 kötetet kap ingyért; végre aki a negyed évre szóló 1 frt 50 krnyi előfizetési 10 kr szállítási díjat beküldi az a „Női szépség” című könyvet kapja ingyért. A „Magyar Nők lapja” kiadóhivatalából, Bpest kis hid utca 9. szám, melyhez az előfizetések utalványon küldendők.

A közönség köréből.*)

Kuriózumok.

A helybeli kir. járásbírósról szól énekünk, melyről sokat, de nagyon sokat lehetne regélni; de ez úttal három fő-kuriózumát énekeljük meg: a *csimtblát*, a *hivatalos órát*, s a *levéltárt*.

Közludomású, hogy a járásbírósrág hivatalos helyiségét ez év tavaszán a városházáról a Gróf Károlyi-féle kastélyba teltt át; ennek megfelelőleg a kastély homlokára ki is szegezték a kopott csimtblát, mely minden olvasni tudó embert önkénytelenül mosolyra derít ma már alig olvasható onie felíratával „Kir. Járásbírósrág SZARVASON”; mintha bizony nálunk a békés-szent-andrási Kir. Járásbírósrág is székelhetne.

A bírói ügyviteli szabályok értelmében az iktató részére a hivatalos órák d. e. 8-11., d. u. 2-5-ig vannak előírva. De kár volt az ügyviteli szabályokból kifelejtteni, hogy a bíróság az iktató hivatal részére egy jól járó fali órát is tartson. Nálunk ilyen hivatalos időmértető hiányzik, az iktatóknak nem felik zsebórára, — a kétes homály távolában szunnyadozó fizetésemelés reményére pedig hitelbe sem adnak órát, — s így időjelzés dolgában *gyomrukra* vannak utalva az iktató urak, ez pedig a legjobb szokatlás mellett sem tájékozhat eléggé megbízhatóan, sűrűn megesik, hogy egyik-másik fél elkészik badványával; van aztán vita, a fél előveszi zsebóráját, s arra hivatkozik, az iktatók a gyomor csalhatatlan korgásával argumentálnak.

A járásbírósrágról az is tudva van, hogy a városházán birt helyiségéből csak félíg hurezolkodott át, levéltára még mindig a régi helyén van deponálva, s ezen kótlakság sokszor fölbőlte mulatságos jeleneteket idéz elő. Jön egy ügyfél s valamely régieb keletű telekkönyvre vonatkozólag kér felvilágosítást. Ekkor a segéd-telekkönyvvezető átmegy a kért aktáért a városházára; időközben másik ügyfél valamely régieb polgári periraltból szeretne valamit megtudni, most meg a polgári iktató baktat át a levéltárba, előbb kiterelvén az ügyfeleket az iktatóból. Kérdem, kire bosszantóbb ez az állapot, a hivatalnokokra-e, *kik idejük nagy részét az ide-odaszaladgálással töltik el*, vagy a jogorvoslatra váró közönségre-e, *kinek néha nagyon is terhére van addig míg az iktatók, (kik egyuttal irattárnokok is,) — megleszik a félkilométernyi utat.*

*) E rovat alatt közérdekű felszólalásokat díjtalanul közlünk, de a közlemény tartalma és külalakjáért a felelősség a beküldőt terheli.

Szerk.

Mindezen visszás állapotokon egy *kis jóakarattal, kissé több erőfeszítéssel* nagyon könnyen lehetne segíteni; de hiába, az *aggódó gondálkodás* nem engedi, hogy a törvényszéki irodái általán oly haszontalanságokkal terhelteessék, mint új s helyes czimtbla festelése, hivatalos fali óra vásárlása, s az irattári állványok beszerzése az új helyiségben; s csak azt csodáljuk, hogy a város előjárósága annyira viszi a türelmességet, hogy nem rakatja ki karhatalommal az egész levéltárt, s nem kötelezteti ítéletileg a bíróságot a kirakott iratoknak elszállítására. Ily móddal talán lehetne idő- s fáradságmegtakarítás mellett odaadobban szolgálni a közönség érdekeit....

Vigyázó Benő.

CSARNOK.

A szabadságharczi emlékek

kiállításán.

Végignéztem ezt a borzalmasan fontos kiállítást, a hol viszhangja van a mulak lelkesedésének és a mátyrok jajkiáltásának, a hol a rongyokra tépett dicsőség békén megfér az áruló gyalázat dicsérete mellett s a hol gyászba öltözve mereng a nemzet géniusza.

Hét nagy helyiségben (egy teremmel több, mint tavaly) van elhelyezve a tömördek emlékek. A falakat képek ezrei borítják. Az oszlopok mellett trofeumok állnak: fegyverek, a melyekből magasra, emelkednek a vérrozdás kaszák és durva oláhlandsák. Valamikor azoknak a pusákknak dörgését győzelmi kiáltás és halálhörgés követte; a kaszák pengését az ellenség vére föstülte pirosra s az oláh lánfa végire feltűzték Zalánán az ártalan magyar csecsemőt.

A dicsőséges harcok és gyalázatos vérontások eszközei ezek. Most emlékgűjtemény, ki tudja valamikor nem-e lesz újra fegyvertár?

Ott vannak aztán az átlunkgatott honvédruhák és csákók, a melyek viselői a szabadságért halva, a nemzet boldogságáról álmodnak már a föld alatt, ott vannak a foszlányos zászlók, a melyek nyelét könynyezve csókolja meg olykor egy-egy 48-as hős aggyán s ott van körülöttük a temérdek arckép, a szabadságharcz félísteineinek apothecosisa.

A tárlaton különben közel 300 külön kiadásban látható Kossúth arcképe, összegyűjtve Európa s Amerika összes országaiól. Impozáns ezek között a Karlovsky Bertalan által festett életnagyságú arckép másolata, a mely tavaly készült s az aggy Kossúthot élve ábrázolja. A kép annyira életteljes, hogy szinte reszketni látjuk a székről lecsüngő fehér kezét. — Mint a dicsőséges multnak szent fantomja, jelenik meg előttünk az ő fénykorának emlékei között s elborult szeméin nyugovó nap végső sugarai reszketnek.

Érdekes a Kossúth arckép-csarnokban két képnek a tus vázlata. Az egyik kép a Kossúth nótának allegorikus magabírozolása. A lelkes, tüztől áthatott magyar népcsoport közepén, a dal kezdetének felíratával ellátott zászlót egy ifjú magasra emeli;

körülötte a harcra induló nép, a mint szeretettől is lelkesítve, búcsúzik — míg a távolban egy kovácsműhelynek tűzvilágos kohója előtt kaszákat vernek fegyverre.

A másik kép azt a leírhatatlan jelenetet állítja elénk, a mint Kossúth Czegléd piacán szónokol. Ezt a képet lehetetlen szívdobogás nélkül nézni. Kossúth a piac közepén, a szónoklásnak leghevesebb mozdulatával, arcán a lángoló lélek visszatükrözésével jelenik meg a szemlélő előtt. Körülötte az elragadtatás jeleivel hullámozó népcsoport, térdelő és kalappal integető emberek — hallani véljük Kossúthnak gyújtó szónoklatát s a kiáltást:

«Mindnyájunknak el kell menni!»

A mint hallottam, gróf Kreith Béla, a gyűjtemény tulajdonosa, meg is festeti mindkettőt és sokszorosíttatni fogja.

A kiállításnak van egy megrövidítő szomorú-helyisége: a vértanúk szobája.

Mintha kriptába lépünk: a falak fekete posztóval vannak bevonva. A középső asztalon tizenhárom gyertya ég. Oldalt néhez bilincsek függenek a falakról; ott vannak azok mellett a vértanúk utolsó levelei, a miket a halált megelőző éjjelen írtak szeretteikhez. — Ott van egy rongyos szürke rapruha: abban élte át Körösi Sándor a jösefstadti nehéz fogságot; ott vannak a vértanúk reliefjei és olajfestményű arcképei a falakon; a megdicsőült halottak mintegy feltámadva.

A vértanúk szobájában ott van Zala jeles szobrászunknak az aradi vértanúkról készített, életnagyságú 13 szobra s a falakon láthatók a többi vértanúknak gr. Batthyányi, b. Perényi, Csányi, herczeg Voronieczky, b. Mednyánszky, Lenkey Kazinczy, Ormay, Juhász, Murmann. b. Jeszenák, Szacsavay stb. életnagy olajfestményű arcképek.

Önkéntelenül is levesszük a kalapunkat. Szinte várjuk, hogy egyszer csak megjelennek a sápadt minorita atyák és a sötét tekintetű böhér. Lehetetlen ott nem fájni, lehetetlen ott nem sírni.

A mint hallom, a kiállítást Budapesten allandósítani fogják. Csáky miniszter Thaly interpellációjára azt felelte, hogy a gyűjteményt a múzeum számára átveszi. Együtt marad minden s temploma lesz a nemzetnek, ahova ereiklyéket csókolni zárandokol a hazaszeretet.

Gárdonyi Géza.

Felolós szerkesztő és kiadó-tulajdonos:

VARGA JÓZSEF.

Tanulóul

azonnal felvétetik

egy 2—3 gymn. osztályt

végzett jó magaviseletű

fiú

MIKOLAY PÁL

fűszerüzletében, Szarvason.

H I R D E T É S.

A szarvasi takarékpénztár igazgatósága elhatározta a kölcsön kamatát leszállítani és a kölcsön módosításait a következőkben megállapítani.

1. Ad jelzálogos kölcsönöket 500 forint felfelé 6% kamat, 20 évi visszafizetés, évenként 5% tőke-törlesztés mellett. De e mellett ugyanily összegeket akinek úgy tetszik, ad 10 évre is 6% kamat és évi 10%-tőke-törlesztésre.

2. Ad váltókra szintén 500 forint felfelé 4 havi leszállítás mellett 6% tőke-kamatra. Tegyen bárki számítást s meg fog győződni, hogy ezen kölcsön előnyösebb minden budapesti, nagyszombati s más pénzügyi intézetek kölcsönénél.

E mellett az intézet vállalkozik akár más pénzügyi intézetek, akár magán feleknél nagyobb kamat mellett elhelyezett vagy a kölcsönkért összeget megelőző adósságokat kifizetni, illetve convertálni.

Szarvas 1892. jún. 9.

A szarvasi takarékpénztár
Igazgatósága

3—3

ÜZLETMEGNYITÁSI

A piactéren a várostól bérelt telepen állandó és nagyraktárat tartok

TÜZIFÁBOL

nagyban és kicsinybeni eladásra, úgy szintén vágott fából.

Hazai és porosz kőszent, különösen faszent, valamint élesdi elsőrendű meszet bármily mennyiségben és időben.

Építészek részére kedvezményezett áron!

marosi, békési homokot

és szemeses kavicsot, továbbá portlandi és roman cementet gyári áron.

Főtörékvésem olcsó árak mellett pontos és szolid kiszolgálás, és hogy a keresett cikkek bármely időben kaphatók legyenek.

A raktáram szíves meglátogatására kérem a t. cz. közönséget és iparos urakat.

Szarvas, 1892. június hó.

Scheiner Jakab.

Hirdetés.

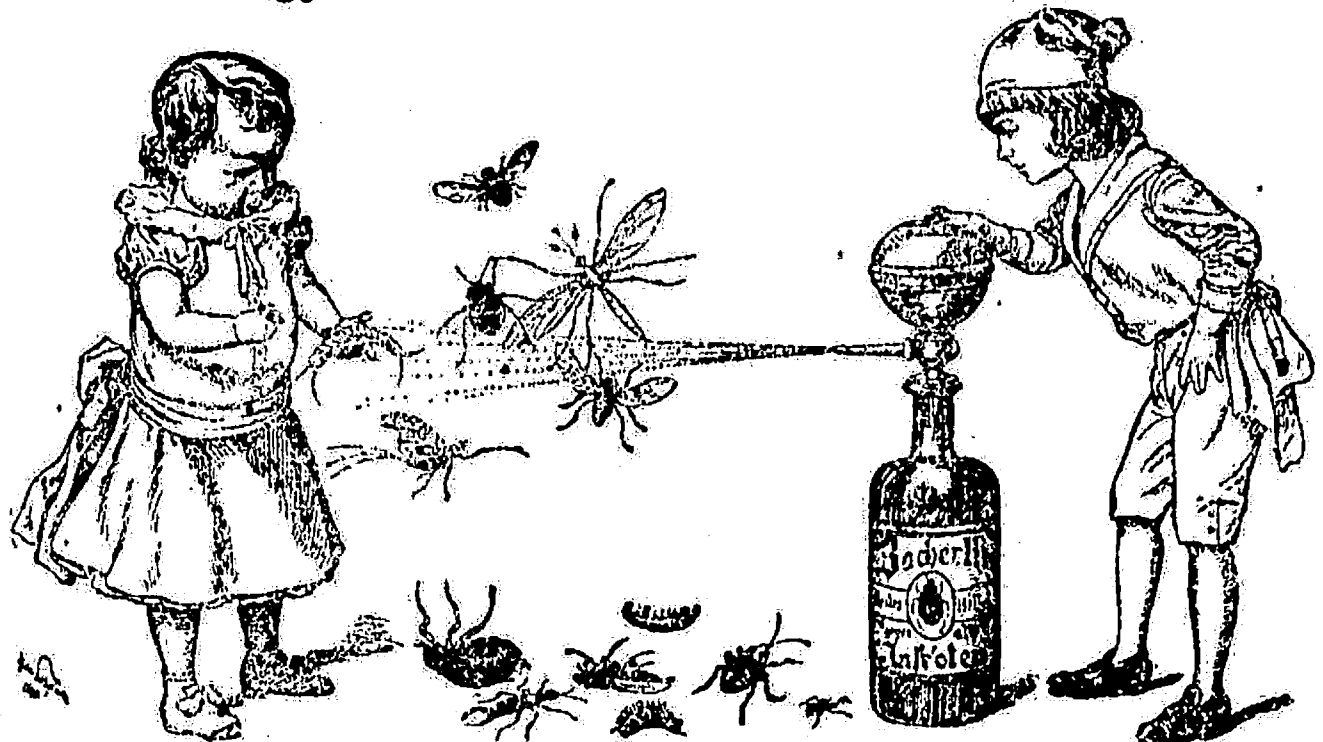
2—3 gymn. oszt. végzett jó házból való fiu

tanoncúl
felvétetik

KMETZ MIHÁLY,
fűszerkereskedésében.

ZACHERLIN

a legjobb szer mindenféle rovar ellen.

A bámulatosan működő valódi „ZACHERLIN” ismertető jelei:

1. a lepecsételt üveg, 2. a „Zacherlin” név.

Árak: 15 kr. —, 30 kr. —, 50 kr. —, 1 frt.

ELADÁSI HELYEK:

Szarvas: Kmetz Mihály,
Nyácsik Soma Utóda,
Ráthy Sándor,

M. Berény: Piltz Márton,
Mozstúr: Schreiber Izidor,
Türkeve: Fiedemann Gy.

Gyoma: Scheiber Adolf uraknál